

Олександр Сергійович СОКОЛОВ*(Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія», м. Київ)*

ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ЯК ОБ'ЄКТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стаття присвячена дослідженню поняття економічної безпеки держави як ключового елемента національної безпеки та об'єкта адміністративно-правового забезпечення в Україні. У роботі проаналізовано основні теоретико-правові підходи до визначення економічної безпеки, а також її структуру, що охоплює фінансову, енергетичну, продовольчу, інвестиційну, зовнішньоекономічну та інші складові. Особливу увагу приділено факторам, які впливають на рівень економічної безпеки, зокрема зовнішнім загрозам, внутрішнім ризикам, корупційним проявам, неефективному державному управлінню та економічній нестабільності.

Розглянуто роль державних органів у формуванні та реалізації політики економічної безпеки, а також адміністративно-правові механізми, що застосовуються для її забезпечення. Проаналізовано чинне законодавство України у сфері економічної безпеки, його відповідність сучасним викликам та міжнародним стандартам. Визначено ключові проблеми, що заважають ефективному функціонуванню адміністративно-правового забезпечення економічної безпеки, серед яких недосконалість правового регулювання, недостатня координація між державними органами, відсутність дієвого контролю за економічними процесами.

У результаті дослідження запропоновано напрями вдосконалення адміністративно-правового забезпечення економічної безпеки держави, зокрема шляхом удосконалення законодавчої бази, посилення міжвідомчої координації, запровадження сучасних механізмів економічного моніторингу та контролю. Акцентовано увагу на необхідності впровадження ефективних антикорупційних заходів, підвищення рівня прозорості економічної діяльності та залучення інструментів цифровізації у сферу державного управління.

Ключові слова: економічна безпека, адміністративно-правове забезпечення, державне регулювання, національна безпека, правові механізми, законодавство, економічні ризики.

Постановка проблеми. Економічна безпека держави є ключовим чинником стабільного розвитку країни, забезпечення її суверенітету та національної безпеки. В умовах глобалізаційних викликів, економічних криз, зростаючого рівня корупції, військових загроз та нестабільності фінансової системи України питання адміністративно-правового

забезпечення економічної безпеки набуває особливої актуальності.

Незважаючи на сформовану законодавчу базу та діяльність спеціально уповноважених державних органів, у сфері економічної безпеки спостерігаються численні проблеми, серед яких недостатня ефективність правових механізмів, фрагментарність нормативно-правового регулювання, відсутність єдиної стратегії протидії загрозам економічній безпеці, неефективна взаємодія між державними інституціями та вплив зовнішніх факторів.

Ці обставини зумовлюють необхідність комплексного дослідження економічної безпеки як об'єкта адміністративно-правового забезпечення, оцінки дієвості існуючих механізмів державного регулювання та розробки пропозицій щодо їх удосконалення відповідно до сучасних викликів та європейських стандартів.

Стан дослідження теми. Окремі проблемні аспекти адміністративно-правового регулювання економіки держави висвітлювали у своїх наукових дослідженнях такі вчені, як В. Б. Авер'янов, О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, В. М. Василенко, Ю. В. Гаруст, С. Г. Гаспарян, І. П. Голосніченко, М. В. Джафарова, О. Ю. Дрозд, Н. А. Дубина, В. О. Іваха, К. С. Ізбаш, Т. Є. Кагановська, П. М. Каркач, В. В. Кириченко, В. Ю. Кікінчук, О. І. Кобелев, Ю. О. Коваленко, А. М. Колодій, А. Т. Комзюк, Н. А. Литвин, Н. О. Максименцева, Р. С. Мельник, В. М. Мельникович, Б. Б. Мельниченко, О. М. Музичук, Є. С. Назимко, С. В. Ніколайчук, О. Ю. Салманова, О. Ю. Синявська, А. О. Собакар, В. В. Сокурченко та інші. Водночас у досліджуваній сфері суспільних відносин саме питання економічної безпеки держави потребує особливої уваги з боку наукової спільноти з огляду на його фундаментальне значення в контексті протидії економічній злочинності та створення необхідних умов для розвитку прозорості, відповідальності та ефективної підприємницької діяльності.

Метою статті є дослідження сутності економічної безпеки держави як об'єкта адміністративно-правового забезпечення в Україні. Для досягнення вказаної мети необхідно вирішити такі завдання: проаналізувати існуючі механізми правового регулювання економічної безпеки; розглянути теоретико-правові аспекти економічної безпеки; оцінити ефективність діяльності державних органів у досліджуваній сфері, а також запропонувати напрями вдосконалення адміністративно-правових інструментів забезпечення економічної безпеки України відповідно до сучасних викликів.

Виклад основного матеріалу. Економічна безпека держави є однією з ключових складових національної безпеки та визначає її здатність до сталого розвитку, ефективного функціонування економічної системи та захисту від внутрішніх і зовнішніх загроз. Вона охоплює різні сфери, зокрема фінансову, енергетичну, продовольчу, інвестиційну та соціальну безпеку. В Україні питання економічної безпеки врегульоване на рівні таких нормативно-правових актів, як Закон України «Про національну безпеку України», Стратегія національної безпеки України та інші документи, які

визначають пріоритети державної політики у цій сфері¹.

Адміністративно-правове забезпечення економічної безпеки передбачає впровадження правових механізмів, що спрямовані на регулювання економічних процесів, запобігання загрозам, контроль за дотриманням економічного законодавства та захист національних інтересів. Основними характеристиками економічної безпеки як об'єкта адміністративно-правового забезпечення є комплексність, системний підхід, превентивний характер, правова регламентація, інституційна підтримка та міжнародна інтеграція.

Комплексність цього поняття полягає в тому, що воно охоплює різні сфери економічного життя, від фінансової стабільності до антикорупційної політики. Системний підхід забезпечує ефективну координацію між різними державними органами, які відповідають за безпеку економіки. Превентивний характер заходів означає, що держава повинна не тільки реагувати на економічні загрози, а й здійснювати їхнє прогнозування та запобігання².

Вітчизняні правознавці надають різні визначення поняття економічної безпеки держави як об'єкта адміністративно-правового забезпечення. Так, наприклад, С. Гелей, зазначає, що економічна безпека держави – це стан захищеності національної економіки від внутрішніх і зовнішніх загроз, що забезпечується системою правових, адміністративних та економічних механізмів, спрямованих на стале функціонування та розвиток держави³.

О. Єгорова стверджує, що економічна безпека держави – це система державного регулювання та правових норм, спрямованих на запобігання, виявлення та нейтралізацію загроз, які можуть вплинути на економічну стабільність, конкурентоспроможність та стратегічний розвиток країни⁴.

Д. Кошиков зауважує, що економічна безпека держави як об'єкт адміністративно-правового забезпечення – це комплекс правових, організаційних та адміністративних заходів, що здійснюються органами державної влади з метою забезпечення стійкості економічної системи, захисту національних інтересів та протидії незаконним економічним загрозам⁵.

Зі свого боку, ми вважаємо, що економічна безпека держави – це

¹ Гнатенко В. Основні складові економічної безпеки держави. *Науковий вісник: Державне управління*. 2021. №1 (7). С. 68.

² Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З. Б., Черевко О. В., Копитко М. І., Зачосова Н. В., Живко М. О., Серета В. В., Занора В. О., Бісєвць А. В.; за ред. Живко З. Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю. А., 2019. С. 39.

³ Економічна безпека України: внутрішні та зовнішні чинники: Навч. посіб. для вищ. навч. закл. / С. Д. Гелей, М. І. Крупка, М. Д. Лесечко, Я. Й. Малик, Є. Й. Майовець; ред.: Я. Й. Малик; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. С. 181.

⁴ Давиденко С., Єгорова О., Приходько В., Матішак П., Голоніч Я., Копінець П., Мачкінова М., Добровольська М. та ін. Економіка та економічна безпека держави. теорія і практика: монографічний навчальний посібник. Ужгород, 2017. С. 49.

⁵ Кошиков Д. О. Адміністративно-правові засади реалізації державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки держави : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2021. С. 146.

сукупність правових та адміністративних механізмів, що гарантують стабільність фінансової, виробничої та торговельної систем країни, запобігаючи негативному впливу зовнішніх та внутрішніх загроз на економічний розвиток. Економічна безпека держави – це стан ефективного функціонування економічної системи держави, який забезпечується адміністративно-правовими заходами з метою збереження її цілісності, суверенітету та незалежності в умовах глобальних та регіональних викликів.

На забезпечення економічної безпеки України спрямована діяльність низки державних інституцій, таких як Рада національної безпеки і оборони України, Служба безпеки України, Антимонопольний комітет України, Державна аудиторська служба України та Міністерство економіки України. Вони здійснюють контроль за фінансовими потоками, запобігають корупції, захищають національні економічні інтереси та сприяють економічній стабільності¹.

Основними загрозами економічній безпеці України є макроекономічна нестабільність, яка проявляється у високій інфляції, бюджетному дефіциті та зростанні державного боргу, а також корупція, що залишається одним із головних стримуючих факторів для економічного розвитку. Значний виклик становить тіньова економіка, яка призводить до втрати податкових надходжень і підриває фінансову систему держави.

Крім того, має місце низька інвестиційна привабливість країни через недосконалість правової системи та низький рівень захисту прав інвесторів. Важливу загрозу становлять кіберзлочини, що можуть впливати на фінансову стабільність та економічну безпеку, а також зовнішньополітичні фактори, зокрема санкційний тиск і торгові обмеження, які можуть негативно позначитися на економіці України.

З метою зміцнення економічної безпеки Україна має впроваджувати комплексні заходи, спрямовані на удосконалення адміністративно-правового регулювання, посилення інституційної спроможності державних органів, цифровізацію економіки, боротьбу з корупцією, розвиток інноваційних технологій та залучення інвестицій.

Важливим фактором є міжнародна координація, яка передбачає співпрацю з міжнародними організаціями, такими як Європейський Союз, Міжнародний валютний фонд та Світовий банк. Це дозволяє Україні впроваджувати сучасні стандарти економічної безпеки, адаптувати національне законодавство до європейських норм та залучати додаткові ресурси для підтримки економічного розвитку².

Отже, адміністративно-правове забезпечення економічної безпеки

¹ Гаруст Ю. В., Мельник В. І. Правоохоронні органи на захисті економічної безпеки України: адміністративно-правовий аспект: монографія. Суми: Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2019. С. 73.

² Козловський С. В., Горун С. О., Мамашвілі Л. О. Підвищення економічної безпеки держави на основі інноваційних та цифрових трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-34>.

України є багатогранним процесом, який потребує узгоджених дій органів державної влади, ефективної нормативно-правової бази та міжнародної підтримки. Для досягнення високого рівня економічної безпеки необхідне впровадження прозорих механізмів державного управління, посилення контролю за економічною діяльністю, стимулювання інноваційного розвитку та забезпечення стабільного економічного середовища, що сприятиме економічному зростанню та зміцненню національної безпеки.

Досягнення належного рівня економічної безпеки вимагає не лише вдосконалення адміністративно-правового регулювання, а й розробки стратегічних програм, спрямованих на розвиток національної економіки, підвищення її конкурентоспроможності та адаптацію до сучасних глобальних викликів. Важливим напрямом є забезпечення фінансової стабільності держави шляхом ефективного управління державним боргом, покращення механізмів оподаткування та стимулювання економічного зростання через підтримку малого і середнього бізнесу¹.

Одним із ключових аспектів економічної безпеки є розвиток інноваційного та технологічного потенціалу країни. Впровадження новітніх цифрових технологій, розширення наукових досліджень, стимулювання підприємництва та залучення високотехнологічних інвестицій здатні значно посилити економічну стабільність України.

Також особливу увагу слід приділити цифровізації державного управління, оскільки це не лише підвищує ефективність роботи державних органів, а й сприяє прозорості економічних процесів, що є важливим чинником у боротьбі з корупцією².

Ще одним важливим аспектом є забезпечення енергетичної безпеки держави. Енергетична незалежність є критично важливою умовою економічної безпеки, оскільки вона безпосередньо впливає на стійкість національної економіки та її здатність протистояти зовнішньому тиску. Україна має зосередитися на розвитку альтернативних джерел енергії, диверсифікації постачання енергоресурсів, модернізації енергетичної інфраструктури та зменшенні залежності від імпортованих енергоносіїв.

Особливу увагу необхідно приділити антикорупційним заходам, оскільки корупція є однією з основних загроз економічній безпеці України. Необхідно посилити контроль за використанням бюджетних коштів, забезпечити прозорість державних закупівель, покращити роботу антикорупційних органів та впровадити більш жорсткі механізми відповідальності за економічні правопорушення. Також слід активніше використовувати цифрові технології, зокрема блокчейн, для

¹ Покришка Д. С. Огляд стратегічних документів Європейського Союзу у сфері економічної безпеки: аналіт. огляд. Київ: НІСД, 2024. С. 24. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.12>.

² Красняк О. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни та післявоєнного відновлення // Економіка в умовах цифрової трансформації: перспективи розвитку в XXI столітті : тези доп. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Київ, 16 трав. 2024 р.) / відп. ред. Ю. М. Уманців. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. С. 28.

унеможливлення корупційних схем¹.

Значну роль у забезпеченні економічної безпеки відіграє міжнародне співробітництво. Україна повинна продовжувати інтеграцію до європейських та світових економічних структур, зміцнювати співпрацю з міжнародними фінансовими інституціями та залучати іноземні інвестиції. Також важливою є диверсифікація зовнішньоекономічних зв'язків, зокрема розширення ринків збуту українських товарів, що сприятиме економічній стабільності та зниженню ризиків, пов'язаних із залежністю від окремих партнерів.

Крім того, варто звернути увагу на демографічні та соціальні фактори, які також впливають на економічну безпеку. Зниження рівня трудової міграції, підвищення рівня зайнятості, покращення умов праці, зменшення рівня бідності та соціальної нерівності сприятимуть формуванню стійкої економічної системи. Важливим напрямом державної політики має стати розвиток людського капіталу через інвестиції в освіту, медицину, науку та професійну підготовку кадрів².

Таким чином, забезпечення економічної безпеки України потребує комплексного підходу, який включає посилення адміністративно-правового регулювання, розвиток інноваційної економіки, боротьбу з корупцією, зміцнення енергетичної незалежності, активізацію міжнародного співробітництва та підтримку соціально-економічного розвитку населення. Тільки завдяки системному підходу та ефективним державним стратегіям Україна зможе досягти високого рівня економічної безпеки, що стане запорукою її сталого розвитку та зміцнення національного суверенітету.

Досягнення високого рівня економічної безпеки також вимагає ефективною державної політики у сфері промисловості та стратегічного планування. Україна повинна забезпечити розвиток власного виробництва, впровадження сучасних технологій у промисловість та стимулювання експорту продукції з високою доданою вартістю. Для цього необхідно реформувати систему державної підтримки стратегічно важливих галузей, таких як машинобудування, авіабудування, космічна галузь, ІТ-сектор та агропромисловий комплекс³.

Одним із напрямів підвищення економічної безпеки є зменшення залежності від імпорту критично важливих товарів і ресурсів. Україна має розробити комплексні програми імпортозаміщення, які передбачатимуть розвиток власного виробництва та стимулювання внутрішнього споживання. Це особливо актуально в умовах глобальних криз, коли порушення міжнародних ланцюгів постачання може негативно позначитися

¹ Басанцов І. В., Зубарева О. О. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2016. С. 59.

² Олейнічук О. О. Сучасні проблеми соціально-демографічного розвитку України та напрямки їх вирішення: кваліфікаційна (магістерська) робота. Вінниця : Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2020. С. 31.

³ Гарькава В. Ф. Стратегія забезпечення економічної безпеки України: дис. ... д-ра економ. наук : 08.00.03. Київ, 2023. С. 295.

на економічній стабільності держави.

Окремої уваги потребує розвиток фінансового сектору, який є основою економічної безпеки країни. Для забезпечення стійкості банківської системи необхідно посилити державний контроль за діяльністю фінансових установ, запровадити ефективні механізми боротьби з відмиванням коштів, а також зміцнити національну валюту через зважену монетарну політику. Особливо важливим є розширення доступу до фінансування для малого та середнього бізнесу, який відіграє ключову роль у розвитку економіки та створенні робочих місць¹.

Ще одним стратегічним напрямом є розвиток транспортної та логістичної інфраструктури. Україна має унікальне географічне розташування, яке дозволяє їй стати ключовим транзитним хабом між Європою та Азією. Для цього необхідно інвестувати у модернізацію залізничного транспорту, розвиток портів, будівництво сучасних логістичних центрів та вдосконалення дорожньої інфраструктури. Важливу роль у цьому процесі може відіграти державно-приватне партнерство, що сприятиме залученню інвестицій у транспортний сектор².

У сучасних умовах значного значення набуває кібербезпека та захист інформаційного простору держави. Економічна безпека неможлива без ефективного захисту критично важливих даних, банківських систем, державних реєстрів та комерційної інформації. Україна має активізувати розвиток власних технологій кіберзахисту, створити сучасну систему протидії кіберзагрозам та посилити співпрацю з міжнародними партнерами у цій сфері.

Важливим фактором економічної безпеки є підтримка населення у кризові періоди. Соціально-економічна стабільність напряму впливає на рівень довіри громадян до державних інституцій, що є основою стійкого економічного розвитку. Для цього необхідно запроваджувати ефективні механізми соціального захисту, підвищувати рівень заробітних плат, реформувати пенсійну систему та створювати умови для стабільного зростання рівня життя³.

Таким чином, економічна безпека України є багатогранним поняттям, що охоплює широкий спектр економічних, правових, технологічних і соціальних аспектів. Для її повноцінного забезпечення необхідно застосовувати комплексний підхід, що включає адміністративно-правові заходи, розвиток стратегічних галузей економіки, посилення фінансової стійкості, покращення інфраструктури, боротьбу з корупцією та кіберзагрозами, а також підвищення рівня життя населення. Тільки

¹ Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посібник. Львів, 2020. С. 122.

² Пашенко Ю. Є. Державно-приватне партнерство як механізм фінансового забезпечення розвитку транспортної інфраструктури залізниць. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 49. С. 76.

³ Гапеева О. М., Вітютин Є. Ю. Економічна стабільність як основа стійкості держави в контексті сучасних досягнень та викликів. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-27>.

системні та стратегічно виважені рішення здатні забезпечити довгострокову економічну стабільність, конкурентоспроможність та суверенітет України в сучасних умовах глобальних викликів та загроз.

Висновки. Отже, ми можемо констатувати, що економічна безпека є одним із ключових факторів стабільного розвитку держави, оскільки забезпечує її фінансову стійкість, незалежність та здатність ефективно реагувати на внутрішні й зовнішні виклики. В умовах сучасної геополітичної та економічної нестабільності Україна повинна вибудовувати комплексну систему економічної безпеки, яка включатиме адміністративно-правові механізми регулювання, антикорупційні заходи, розвиток стратегічних галузей економіки, зміцнення фінансового сектору, енергетичну незалежність, стимулювання інноваційної діяльності та посилення міжнародного співробітництва.

Одним із найважливіших завдань у цій сфері є створення ефективної правової бази для забезпечення економічної безпеки. Впровадження чітких нормативно-правових механізмів, які гарантуватимуть захист економічних інтересів держави та бізнесу, є необхідною умовою для зміцнення національної економіки. Державне регулювання повинно бути спрямоване на мінімізацію загроз, серед яких особливу небезпеку становлять корупція, тіньова економіка, фінансова нестабільність та зовнішні економічні виклики.

Важливим компонентом економічної безпеки є стимулювання внутрішнього виробництва та підтримка стратегічно важливих галузей. Україна повинна розвивати власне високотехнологічне виробництво, забезпечувати умови для залучення інвестицій та створювати сприятливий бізнес-клімат. Особливу увагу слід приділяти енергетичній безпеці, оскільки залежність від імпорту енергоресурсів створює значні ризики для стабільності економіки. Диверсифікація енергопостачання, розвиток альтернативних джерел енергії та модернізація енергетичної інфраструктури повинні стати ключовими напрямками державної політики.

Фінансова стабільність є ще одним важливим фактором, який визначає рівень економічної безпеки країни. Контроль за державним боргом, підтримка стабільного курсу національної валюти, ефективна податкова політика та боротьба з відмиванням коштів – це основні заходи, які сприятимуть зміцненню фінансової системи. Також важливим є розвиток банківського сектору та забезпечення доступу малого і середнього бізнесу до фінансування, оскільки саме цей сегмент економіки є рушієм економічного зростання.

Сучасні виклики також вимагають посиленої уваги до кібербезпеки та інформаційного захисту. Зростання кіберзлочинності та загрози економічному шпіонажу потребують створення ефективної системи кіберзахисту, яка включатиме не лише державні заходи, а й активну взаємодію з бізнесом та міжнародними партнерами.

Окрім економічних та правових аспектів, важливим чинником економічної безпеки є соціальна стабільність. Зниження рівня безробіття,

підвищення доходів населення, підтримка освіти та медицини є необхідними умовами для забезпечення довгострокового економічного розвитку. Інвестування в людський капітал дозволить створити конкурентоспроможну економіку, яка буде стійкою до кризових явищ та здатною швидко адаптуватися до змін у глобальному середовищі.

Таким чином, забезпечення економічної безпеки України вимагає системного підходу та координації дій усіх державних органів, бізнесу та інститутів громадянського суспільства. Комплексне поєднання адміністративно-правових заходів, макроекономічного регулювання, стимулювання розвитку стратегічних галузей, забезпечення фінансової стабільності, соціального добробуту та міжнародного партнерства дозволить Україні побудувати сильну та стійку економіку. Тільки за умови ефективного управління економічними процесами, боротьби з корупцією та впровадження інноваційних рішень можна гарантувати високий рівень економічної безпеки, який стане основою стабільного розвитку держави в умовах сучасних викликів та загроз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басанцов І. В., Зубарева О. О. Корупція в Україні: сучасні реалії та ефективні засоби протидії : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2016. 113 с.
2. Гапєєва О. М., Вігютін Є. Ю. Економічна стабільність як основа стійкості держави в контексті сучасних досягнень та викликів. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-27>.
3. Гаруст Ю. В., Мельник В. І. Правоохоронні органи на захисті економічної безпеки України: адміністративно-правовий аспект: монографія. Суми: Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2019. 256 с.
4. Гарькава В. Ф. Стратегія забезпечення економічної безпеки України: дис. ... д-ра економ. наук : 08.00.03. Київ, 2023. 489 с.
5. Гнатенко В. Основні складові економічної безпеки держави. *Науковий вісник: Державне управління*. 2021. №1 (7). С. 66–82.
6. Давиденко С., Єгорова О., Приходько В., Матішак П., Голоніч Я., Копінець П., Мачкінова М., Добровольська М. та ін. Економіка та економічна безпека держави. теорія і практика: монографічний навчальний посібник. Ужгород, 2017. 390 с.
7. Економічна безпека держави: навчально-методичний посібник / Живко З. Б., Черевко О. В., Копитко М. І., Зачосова Н. В., Живко М. О., Серета В. В., Занора В. О., Бієвець А. В.; за ред. Живко З. Б. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2019. 240 с.
8. Економічна безпека України: внутрішні та зовнішні чинники: Навч. посіб. для вищ. навч. закл. / С. Д. Гелей, М. І. Крупка, М. Д. Лесечко, Я. Й. Малик, Є. Й. Майовець; ред.: Я. Й. Малик; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2002. 255 с.

9. Козловський С. В., Горун С. О., Мамашвілі Л. О. Підвищення економічної безпеки держави на основі інноваційних та цифрових трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-34>.

10. Кошиков Д. О. Адміністративно-правові засади реалізації державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки держави : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2021. 485 с.

11. Красняк О. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни та післявоєнного відновлення // *Економіка в умовах цифрової трансформації: перспективи розвитку в XXI столітті : тези доп. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Київ, 16 трав. 2024 р.) / відп. ред. Ю. М. Уманців*. Київ : Держ. торг.-екоп. ун-т, 2024. С. 27–30.

12. Марченко О. М., Пушак Я. Я., Ревак І. О. Фінансова безпека держави : навч. посібник. Львів, 2020. 356 с.

13. Олейнічук О. О. Сучасні проблеми соціально-демографічного розвитку України та напрямки їх вирішення: кваліфікаційна (магістерська) робота. Вінниця : Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2020. 79 с.

14. Пащенко Ю. Є. Державно-приватне партнерство як механізм фінансового забезпечення розвитку транспортної інфраструктури залізниць. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 49. С. 74–79.

15. Покришка Д. С. Огляд стратегічних документів Європейського Союзу у сфері економічної безпеки: аналіт. огляд. Київ: НІСД, 2024. 41 с. DOI: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.12>.

Стаття надійшла до редакції 07.08.2024

Oleksandr S. SOKOLOV

(Kyiv University of Intellectual Property and Law of the National University «Odesa Law Academy», Kyiv, Ukraine)

THE CONCEPT AND FEATURES OF THE ECONOMIC SECURITY OF THE STATE AS AN OBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL SUPPORT

The thesis is devoted to the study of the concept of economic security of the State as a key element of national security and an object of administrative and legal support in Ukraine. The author has analyzed the main theoretical and legal approaches to the definition of economic security, as well as its structure, which includes financial, energy, food, investment, foreign economic and other components. Particular attention has been paid to the factors affecting the level of economic security, including external threats, internal risks, corruption, ineffective public administration and economic instability.

It has been considered the role of state bodies in the formation and implementation of economic security policy, as well as administrative and legal mechanisms used to ensure it. The author has analyzed the current legislation of

Ukraine in the field of economic security and its compliance with modern challenges and international standards. It has been identified the key problems that impede the effective functioning of administrative and legal support for economic security, including imperfect legal regulation, insufficient coordination between government agencies, and lack of effective control over economic processes.

As a result of the study, the author has proposed directions for improving the administrative and legal support for the economic security of the State, in particular by improving the legislative framework, strengthening interagency coordination, and introducing modern mechanisms for economic monitoring and control. It has been emphasized that it is necessary to introduce effective anti-corruption measures, increase the level of transparency of economic activity and involve digitalization tools in the public administration.

Keywords: *economic security, administrative and legal support, state regulation, national security, legal mechanisms, legislation, economic risks.*